Lietas Nr. A420140515
Lietas arhīva Nr. AA43-1005-16/2

LĒMUMS

Rīgā 2016.gada 24.augustā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente U.Mihailova, tiesneses I.Kaļiņina un S.Liniņa,

rakstveida procesā izskatot administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. B/ pieteikumu par Carnikavas novada pašvaldības izpilddirektora 2014.gada 12.decembra lēmuma Nr.01-38/10 atcelšanu, sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 29.maija spriedumu,

konstatēja

1. Ar Carnikavas novada pašvaldības izpilddirektora 2014.gada 12.decembra lēmumu Nr.01-38/10 „Par Carnikavas novada būvvaldes atzinuma atstāšanu spēkā" (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) kā administratīvā akta galīgo noformējumu nolemts nekavējoties pārtraukt būvdarbus (ja tiek veikti) un līdz 2014.gada 1.decembrim ierasties Carnikavas novada būvvaldē, lai sniegtu skaidrojumu par nekustamā īpašuma /adrese A/, sastāvā esošās dārza mājas rekonstrukciju ar atkāpēm no 1990.gada 20augustā apstiprinātā būvprojekta, t.i., izmainītas ēkas fasādes (logu izvietojums) un jumta ģeometrija, virs garāžas izveidota terase. Lēmums pamatots ar to, ka apstāklis, ka 1988.gadā ir veikta būves inventarizācija un tā ir nodota ekspluatācijā, nav pamats atzīt par likumīgu tādu būvdarbu veikšanu, kas neatbilst dārza mājas rekonstrukcijas projektam.
2. /pers. B/ iesniedza Administratīvajā rajona tiesā pieteikumu par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu. Pieteikumā norādīts turpmāk minētais.
   1. Carnikavas novada būvvaldes atzinums Nr.140 par būves pārbaudi (turpmāk – atzinums) sastādīts bez jebkādiem tiesiskiem pamatojumiem, neņemot vērā dokumentālus un faktiskus apstākļus, kā arī /pers. B/ īpašuma tiesības uz nekustamā īpašuma objektu /adrese A/.
   2. Būvdarbi zemesgabalā bija pabeigti līdz 1991.gadam un pēc tam būvdarbi nav veikti.
   3. 1999.gadā saskaņā ar likumu „Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatās" un Valsts zemes dienesta Rīgas rajona nodaļas vērtēšanas biroja inventarizācijas lietu Nr.123 zemesgabals un dārza māja bija atzīti par likumīgu vienotā nekustamā īpašuma objektu, kas tika ierakstīts zemesgrāmatā uz /pers. B/ vārdu bez jebkādiem aizrādījumiem, norādījumiem, ierobežojumiem. Dārza māja nav patvaļīgas būvniecības objekts, bet ir likumīga nekustamā īpašuma daļa, kuru sakarā ar minēto un Būvniecības likuma 18.panta trešo daļu būvinspektoram nav tiesības apskatīt un pārbaudīt.
   4. Minētie apstākļi nedod Carnikavas novada pašvaldības Centrālās administrācijas būvvaldes vadītājam un Carnikavas novada domes pašvaldības izpilddirektoram nekādu pamatojumu uzskatīt, ka dārza māja ir objekts, kurā nav ievērota Būvniecības likuma 18.panta otrā daļa un kuru saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumu Nr.500 „Vispārīgie būvnoteikumi" 143.1.punktu būvinspektoram ir tiesības apsekot.
3. Ar Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 29.maija spriedumu pieteikums noraidīts.
4. Par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 29.maija spriedumu /pers. B/ iesniedza apelācijas sūdzību, tajā norādot pieteikumā un turpmāk minētos argumentus.
   1. Lietā nav nekādu pierādījumu, ka /pers. B/ veica kaut kādus būvniecības darbus periodā no 1991.gada līdz 2015.gadam. Nav apstrīdēts tas fakts, ka 1998.gada inventarizācijā nenoteica nekādus Būvniecības likuma (stājās spēkā 1995.gadā) pārkāpumus. Tiesa vispār nav devusi nekādu vērtējumu 1998.gada tehniskās inventarizācijas lietai, it kā tādas vispār nebūtu.
   2. Atzinumā konstatētais logu izvietojums, jumta ģeometrija, virs garāžas izveidota terase jau bija uzstādīti un apstiprināti 1998.gada tehniskajā inventarizācijas lietā Nr.123, uz kuras pamata norisinājās privatizācijas process, un, pamatojoties, uz kuru bija izdarīts ieraksts zemesgrāmatā par /pers. B/ īpašuma tiesībām.
   3. Minētie apstākļi pilnībā izslēdz tiesai iespēju izmantot padomju laikā 1990.gada dārza mājas rekonstrukcijas projektu, lai atzītu par patvaļīgu būvniecību likumīgu īpašumu dārza māju pēc 1998.gada tehniskās inventarizācijas lietas. Kā arī pilnībā izslēdz jebkādus pamatojumus tiesai taisīt secinājumu par to, ka /pers. B/ likumīgais īpašums ir nelikumīgs ilgtermiņa būvniecības objekts.
5. 2016.gada 16.februāra apelācijas sūdzības papildinājumos /pers. B/ norādīja, ka prettiesisku, nelikumīgu administratīvu aktu izdošana izraisīja /pers. B/ ievērojamu materiālo un morālo kaitējumu. /pers. B/ ir pensionārs, un viņam ir slikts veselības stāvoklis. /pers. B/ 1998.gadā avārijas rezultātā bija nodarīta smaga mugurkaula trauma, kuras rezultātā viņam bija noteikta invaliditāte uz vairāk kā divu gadu termiņu. Personīgais laiks, emocionālie un fiziskie spēki /pers. B/ vecumā ir neaizvietojams zaudējums.
6. Ar Administratīvās apgabaltiesas 2016.gada 2.jūnija lēmumu pieteicējs /pers. B/ aizstāts ar pieteicēju /pers. E/ – zemes gabala ar kadastra Nr./numurs A/ar uz tā atrodošos dārza māju (kadastra apzīmējums /numurs B/), /adrese A/, pašreizējo īpašnieci.
7. Administratīvā apgabaltiesa, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 304.pantu pirmo daļu, lietu izskata rakstveida procesā.
8. Pārbaudījusi lietas materiālus, apgabaltiesa atzīst, ka tiesvedība lietā ir izbeidzama.
9. Carnikavas novada būvvaldes inspektors 2014.gada 21.oktobrī sastādīja atzinumu par būves pārbaudi, kura 4.punktā norādīts, ka nekavējoties jāpārtrauc būvdarbi (ja tiek veikti) un līdz 2014.gada 1.decembrim jāierodas Carnikavas novada būvvaldē, lai sniegtu skaidrojumu par nekustamā īpašuma /adrese A/, sastāvā esošā dārza mājas rekonstrukciju ar atkāpēm no 1990.gada 20.augusta apstiprinātā būvprojekta.

   Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka būvdarbu kontrole veikta saskaņā ar Būvniecības likuma 18.panta pirmo daļu.

   Būvniecības likuma 18.panta otrā daļa paredz, ka būvdarbi, kas uzsākti vai tiek veikti bez būvatļaujas vai pirms tam, kad būvatļaujā, apliecinājuma kartē vai paskaidrojuma rakstā izdarīta atzīme par attiecīgo nosacījumu izpildi, gadījumos, kad attiecīgie lēmumi saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešami, kā arī būvdarbi, kas neatbilst būvprojektam un normatīvo aktu prasībām, ir kvalificējami kā patvaļīga

būvniecība. Patvaļīga būvniecība ir arī būves vai tās daļas ekspluatācija neatbilstoši projektētajam lietošanas veidam vai būvdarbi, kas uzsākti bez attiecīgas projekta dokumentācijas, ja tāda nepieciešama saskaņā ar normatīvajiem aktiem.

Būvniecības likuma 18.panta piektā daļa paredz, ja būvinspektors saskaņā ar šā panta ceturtās daļas 1.punktu konstatē patvaļīgu būvniecību, viņš aptur būvdarbus un uzraksta attiecīgu atzinumu, bet iestāde pieņem vienu no šādiem lēmumiem: par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu vai par atļauju veikt būvniecību pēc normatīvo aktu prasību izpildes.

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments 2016.gada 19.jūlija lēmumā Nr.SKA-1056/2016 norādīja, ka, lai arī Būvniecības likuma 18.pants tiešiem vārdiem runā par būvdarbu kontroli un būvdarbu apturēšanu, t.i., būvinspektora darbībām, veicot kontroli būvlaukumā, pēc jēgas šis regulējums ir attiecināms arī uz gadījumiem, kad patvaļīgā būvniecība tiek konstatēta nevis būvdarbu procesā, bet vēlāk – jau nelegāli uzbūvētās (vai ekspluatācijā nenodotas) būves ekspluatācijas laikā. Šādos gadījumos likumdevējs ir piešķīris kompetenci būvinspektoram, konstatējot patvaļīgas būvniecības faktu, apturēt turpmākas darbības šādā būvē. Būvniecības likuma 18.pantā paredzētais būvinspektora atzinums var ietvert gan patvaļīgās būvniecības konstatējumu, gan arī lēmumu par rīcību (normā – aizliegumu turpināt būvniecību) līdz būvvaldes lēmuma par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu vai būvniecības turpināšanas atļauju pieņemšanai.

Apgabaltiesa uzskata, ka atzinumā ietvertā norāde uz patvaļīgas būvniecības faktu tiešas tiesiskas sekas pieteicējai nav radījusi, jo konkrēti tiesiski pienākumi saistībā ar šo konstatējumu tiks noteikti tikai ar iestādes lēmumu par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu vai par atļauju veikt būvniecību pēc normatīvo aktu prasību izpildes.

Norāde, ka par atzinumā konstatētajiem būvniecības noteikumu pārkāpumiem, t.i., patvaļīgu būvniecību, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 152.pantā paredzēts naudas sods, informē par iespējamām sekām.

Atzinuma 4.punktā ir ietverts arī saistošs norādījums, ka nekavējoties jāpārtrauc būvdarbi, ja tie tiek veikti. Taču situācijā, kad pieteicēja neiebilst, ka būvdarbi konkrētajā laikā netiek veikti, jo tie ir pabeigti līdz 1991.gadam, un tos nav plānots turpināt, apgabaltiesas ieskatā, norādījums ir vērtējams kā formāls, kas nav radījis pieteicējai tiesiskas sekas, t.i., nav kavējis pieteicējas vai /pers. B/ rīcību ar piederošo nekustamo īpašumu. Arī atzinumā ietvertais lūgums iesniegt paskaidrojumu par konstatēto patvaļīgo būvniecību tiesiskas sekas pieteicējai nerada.

No minētā apgabaltiesa secina, ka ne ar atzinumu, ne ar pārsūdzēto lēmumu pieteicējai netiek nodibinātas, grozītas, konstatētas vai izbeigtas konkrētas tiesiskās attiecības.

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa uzskata, ka pārsūdzētajam lēmumam nepiemīt administratīvā akta pazīmes un ka saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 282.panta 1.punktu, kas noteic, ka tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja lieta nav skatāma administratīvā procesa kārtībā, apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas tiesvedība administratīvajā lietā ir izbeidzama.

10. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 125.panta otrās daļas 2.punktu pusi no samaksātās valsts nodevas atmaksā, ja tiesvedība lietā tiek izbeigta, pamatojoties uz to, ka lieta nav izskatāma šajā likumā noteiktajā kārtībā.

Līdz ar to pieteicējam ir atmaksājama puse no samaksātās nodevas par pieteikuma un apelācijas sūdzības iesniegšanu, t.i., 42,69 euro.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 125.panta otrās daļas 2.punktu, 282.panta 1.punktu, 283.pantu un 316.panta pirmo prim daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nolēma

Izbeigt tiesvedību administratīvajā lietā, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. E/ pieteikumu par Carnikavas novada pašvaldības izpilddirektora 2014.gada 12.decembra lēmuma Nr.01-38/10 atcelšanu.

Atmaksāt /pers. E/ (personas kods /personas kods/, adrese: /adrese A/) valsts nodevu 42,69 euro (četrdesmit divi euro un 69 centi) apmērā.

Lēmumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā 14 dienu laikā no lēmuma saņemšanas dienas, iesniedzot blakus sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente U.Mihailova

Tiesneses I.Kaļiņina

S.Liniņa